

тільки коренева проблема встановлена, для вибору правильного напрямку вирішення використовується півот. Потім розробляється повне рішення, що складається з добре зарекомендували себе ідей ТОС, які називаються «Ін'єкції».

Причини, якими пояснюється існування «розривів», в термінології ТОС називаються Небажаними Явищами (НБЯ). Ці аспекти дійсності небажані, оскільки вони призводять до того, що система працює на більш низькому рівні, ніж могла б.

Практика ТОС проводить аналіз і за допомогою причинно-наслідкових зв'язків виявляє кореневу проблему – причину існування кількох «розривів» і НБЯ. Цей аналіз, який встановлює і представляє причинно-наслідкові зв'язки, називається ДІД – дерево існуючої дійсності. Він показаний в U-share як аналіз «розривів» або діаграма пов'язаних між собою НБЯ.

Усунення НБЯ пов'язане з:

- цілеспрямованим рішенням – нова парадигма розвитку, яка веде до повної зміни управлінської системи;
- ін'єкцією – основні компоненти рішення – нові управлінські елементи: технічні та управлінські процедури, правила, а також процедури, які будуть виконуватися інформаційними системами (ІТ) і стануть частиною рутинної роботи компанії.

Список використаної літератури:

1. Плієва, Ю. Конфлікти між партнерами, або Як не вбити власну компанію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/qm/qm255.html>.
2. Goldratt, E. M. What is this Thing called Theory of Constraints and How should it be Implemented? Croton-onHudson, NY: North River Press. – 1990.
3. Оганов, А. В. Использование теории ограничения систем при внедрении офиса управления проектами предприятия / А. В. Оганов, В. Д. Гогунский // GESJ: Computer Sciences and Telecommunications. – 2013 – № 4(40). – С. 59-65.

Шашовець Йолана Петрівна

к.е.н., старший викладач кафедри менеджменту
та управління економічними процесами
Мукачівського державного університету

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНІСТЮ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ В УМОВАХ КРИЗИ

Рівень економічної активності населення є комплексним показником, який узагальнює продуктивні характеристики працездатного населення, визначає його спроможність та мотивацію до суспільно корисної діяльності. За визначенням Грішнєвої О.А. економічна активність – це прагнення працездатної людини застосовувати на практиці наявні у неї здібності до праці, знання та досвід за винагороду в грошовій або іншій формі. Реалізація цього прагнення виявляється у зайнятості людини економічною діяльністю. Нереалізація його виявляється у

безробітті [1, с.16].

Економічно активне населення є специфічним ресурсом регіонального розвитку, активізація якого особливо важлива у кризові періоди, коли залучення інших видів ресурсів (наприклад, інвестиційних, технологічних, виробничих тощо) ускладнюється рядом несприятливих економічних, геополітичних, соціальних та інших чинників.

Розробка ефективних механізмів державної підтримки економічної активності населення, особливо підприємницької активності, в період економічної стагнації може виявитися без перебільшення єдиним можливим інструментом виходу із глибокої соціально-економічної кризи. Це пов'язано з тим, що :

- по-перше, погіршення економічного становища негативно відображається на рівні добробуту населення, що може стимулювати ті категорії населення, які раніше не виявляли економічної активності, більш активно включатися в систему соціально-трудова відносин;

- по-друге, працездатне та економічно активне населення регіону є тим ресурсом, який характеризується відносною сталістю, тобто в періоди економічної кризи він не зникає; відтік трудових ресурсів з регіону якщо й має місце, то не настільки інтенсивно, як, наприклад, відтік фінансових ресурсів, інвестицій тощо;

- по-третє, економічні кризи самі по собі є особливими періодами, так званими переломними моментами у розвитку системи, під час яких доцільно дати простір новому витку економічних змін. Іншими словами, кризи породжують нові перспективи та можливості, в тому числі і для підприємницької діяльності, що може бути використано для підвищення ефективності альтернативних форм зайнятості населення.

Закарпатська область належить до тих регіонів України, які мають достатній рівень забезпеченості трудовими ресурсами, свідченням цьому є більш сприятлива в порівнянні з іншими областями вікова структура населення, високий рівень трудової мобільності, нижчий відсоток осіб пенсійного віку та деякі інші показники. Однак, як свідчать дані, наведені в таблиці 1, рівень економічної активності населення Закарпатської області є нижчим від середнього по Україні показника. Також помітною є тенденція, згідно з якою у період відносної макроекономічної стабільності (2010-2012 роки), частка економічно активного населення була вищою, ніж в період кризи (2018-перша половина 2020 року); це стосується як країни в цілому, так і Закарпатської області зокрема.

Таблиця 1

**Рівень економічної активності населення в Україні та в
Закарпатській області**

Показники	2010	2011	2012	2018	2019	І-ше півріччя 2020 р.
Рівень економічної активності населення (у % до населення у віці 15-70 років):						
в Україні	63,6	64,2	64,5	62,6	63,4	60,5
в Закарпатській області	63,1	62,6	63,0	60,6	60,9	60,5

* джерела [2,3]

Отже, можна зробити висновок про відсутність державної та регіональної політики розвитку трудових ресурсів в умовах кризи.

Охарактеризована вище ситуація вимагає розробки підходів та механізмів підвищення рівня економічної активності населення Закарпатської області, в основі яких має бути комплексна регіональна політика розвитку трудових ресурсів. Основними засадами такої політики має бути:

1. Стимулювання конкуренції на ринку праці шляхом розробки заходів, спрямованих на збільшення попиту на працю ; відтак – зростання її ціни, тобто заробітної плати. За твердженням Кесарчук Г.С., «особливо важлива роль у механізмі регулювання економічної активності відводиться важелям стимулювання і підтримки досконалої конкуренції. По суті, мова йде про підприємницьку та інноваційну активність, які постійно розвиваються та вдосконалюються під впливом конкурентних чинників» [4, с.9].

2. Покращення умов для ведення бізнесу з метою стимулювання населення до заняття підприємницькою діяльністю та створенню робочих місць в секторі малого бізнесу.

3. Сприяння трудовій мобільності населення (професійній та територіальній) з метою забезпечення гнучкості ринку праці та більш високого рівня адаптивності робочої сили. В умовах економічної кризи саме ці характеристики здатні забезпечити більш ефективне використання регіональних трудових ресурсів.

Оскільки працездатне населення є ключовим ресурсом економічного прогресу, проблема підвищення ефективності використання трудового потенціалу як на національному, так і на регіональному рівнях потребує негайної активізації наукових досліджень у даній сфері.

Список використаної літератури:

1. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини : Підручник. - К. Знання, 2004 – 535 с.

2. Економічна активність населення України 2017 : Стат. збірник / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_EAN_2017.pdf

3. Експрес-випуск «Зайнятість та безробіття населення в I кварталі 2020 року» / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2020/06/77.pdf>

4. Кесарчук Г.С. Активізація соціального потенціалу регіону в післякризовий період: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.05. «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» // Г.С. Кесарчук – Ужгород, 2011. – 20 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>